

Samråd i Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg den 5. april 2017 vedr. ministerens hverv som næstformand i Fjernvarme Fyn og som minister med ansvar for den økonomiske regulering af fjernvarmesektoren.

Samrådsspørgsmål N

I Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg har Jens Joel (S) stillet ministeren følgende samrådsspørgsmål N:

Samrådsspørgsmål N:

”Vil ministeren redegøre for sin rolle i sagen omkring forrentning i fjernvarmen som henholdsvis næstformand for Fjernvarme Fyn og minister med ansvar for den økonomiske regulering af fjernvarmesektoren?”

Ministerens svartale:

Jeg vil gerne starte med at takke Jens Joel for, at du har stillet spørgsmålet, som jeg på bedste vis vil forsøge at give en besvarelse af.

Lad mig også indledningsvist slå fast, at sagen omkring forrentning af indskudskapital, som det stillede samrådsspørgsmål udspringer af, optager mig meget. Den seneste tids presseomtale har affødt en masse spørgsmål, som jeg vil forsøge at besvare i dag.

Det er kun naturligt, at der er stor fokus på dette spørgsmål om forrentning af indskudskapital, som jo har betydning for den pris, fjernvarmebrugere skal betale. Derfor synes jeg faktisk også, at det er helt på sin plads, at vi som politikere stiller spørgsmål ved, hvad kan vi gøre for at ændre på reglerne.

Netop fordi dette emne optager mig meget, har jeg indkaldt Folketingets energiordførere til møde i morgen. Her skal vi drøfte, hvilke muligheder vi har for at ændre på reglerne om forrentning af indskudskapital.

Spørgeren har stillet et todelt spørgsmål. Spørgsmålet handler dels om min tid som næstformand i Fjernvarme Fyn og dels om min tid som minister med ansvar for den økonomiske regulering af fjernvarmesektoren. Lad mig starte med at redegøre for min tid som næstformand i Fjernvarme Fyn.

Jeg var i perioden fra 1994 til 2015 medlem af byrådet i Odense Kommune. I perioden 2014-2015 varetog jeg hvervet som næstformand i Fjernvarme Fyn. Tidligere var jeg også engageret i bestyrelsen i selskabet. Som reglerne foreskriver, trak jeg mig fra posten som næstformand i Fjernvarme Fyn den 28. juni – samme dag som jeg blev udnævnt til energi-, forsynings- og klimaminister. I øvrigt trak jeg mig også samme dag som byrådsmedlem i Odense Kommune. Der har således på intet tidspunkt været overlap i min rolle som næstformand i Fjernvarme Fyn og min rolle som energi-, forsynings- og klimaminister.

Som byrådspolitiker havde jeg stor glæde af at engagere mig i det lokale forsyningsselskab. Jeg har efterfølgende kunne trække på mine erfaringer fra forsyningspolitik i en lokal kontekst, da jeg blev minister. Mine erfaringer fra den gang er en påmindelse om, at det allermost centrale i forsyningspolitik er og bliver forbrugerne. Og hvad enten vi er bestyrelsesmedlemmer i et forsyningsselskab eller politikere, skal vi forsøge at sikre forbrugerne en god og effektiv forsyning.

I min tid som næstformand i Fjernvarme Fyn besluttede bestyrelsen efter forhandlinger i løbet af 2014 at købe Fynsværket og Odense Kraftvarmeværk. Dette var en rigtig stor investering for Fjernvarme Fyn, hvilket naturligvis krævede byrådets godkendelse.

I januar 2015 godkendte et enigt byråd i Odense kommune Fjernvarme Fyns beslutning om at opkøbe Fynsværket og Odense Kraftvarmeværk.

I forbindelse med opkøbet af anlæggene godkendte Odense byråd også, at Fjernvarme Fyn kunne indsende en ansøgning om forrentning af indskudskapital til Energitilsynet. Jeg støttede, som byrådsmedlem og som næstformand i Fjernvarme Fyn, denne ansøgning.

Ansøgningen om forrentning fulgte de gældende regler. Med ansøgningen ville man undersøge, om der forelå en mulighed for at få forrentet indskudskapital. Ansøgningen ligger stadig hos Energitilsynet og afventer afgørelse.

Som det fremgår af referatet fra byrådsmødet den 14. januar 2015, var den klare forudsætning for at indsende ansøgningen, at pengene skulle forblive i Fjernvarme Fyn-koncernen. Pengene skulle anvendes til udvikling af koncernens aktiviteter og til investeringer indenfor energirelaterede formål, som selskabets vedtægter foreskriver.

Da jeg var med til at godkende denne ansøgning i 2015, var det således ikke min intention, at forrentning af indskudskapital skulle anvendes på andet end udvikling af Fjernvarme Fyn. Jeg har ikke støttet en ansøgning, der havde intention om at trække penge fra forrentet indskudskapital ud af selskabet for at anvende dem andetsteds.

Det var en klar forudsætning for ansøgningen. Pengene fra forrentet indskudskapital skulle arbejde til fordel for forbrugerne. Ved at anvende penge til at finansiere investeringer og udvikling var målet at sikre en forbedring af forbrugernes forsyning.

På den måde kunne vi sikre den bedst mulige forsyning for forbrugerne. Det mente jeg dengang – og det mener jeg nu.

I øvrigt kan jeg tilføje, at den nuværende bestyrelse i Fjernvarme Fyn - mig bekendt - ikke har truffet en beslutning om, hvorvidt og i hvilket omfang pengene skal opkræves, såfremt ansøgningen godkendes i Energitilsynet.

Der har de seneste uger været sagt og skrevet en hel del om mulighederne for at forrente historisk indskudskapital.

Jeg vil derfor gerne benytte denne anledning til at gennemgå historikken om de regler, det hele drejer sig om.

Reglen, der muliggør forrentning af historisk indskudskapital, stammer helt tilbage fra 1991. Reguleringen er altså over 25 år gammel og har overlevet adskillige skiftende regeringer.

Sidst, vi diskuterede reglerne om forrentning af indskudskapital, var tilbage i 2012.

Dengang drøftede vi i det her udvalg gentagende gange behovet for en ændring af reglerne med daværende klima-, energi- og bygningsminister Martin Lidegaard, uden at det resulterede i en egentlig ændring.

I 2014 under daværende klima-, energi- og bygningsminister Rasmus Helveg Petersen blev det besluttet, at forrentningsreglerne skulle indgå som en del af det generelle arbejde med fremadrettet effektivisering af fjernvarmesektoren.

Som følge af Vækstpakke 2014, som blev indgået mellem alle partierne i Folketinget med undtagelse af Liberal Alliance, blev der nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe – det såkaldte Ib Larsen-udvalg. Udvalget havde til opgave at se på mulighederne for effektivisering af fjernvarmesektoren.

I juni 2015 tiltrådte jeg som energi-, forsynings- og klimaminister. I oktober samme år fremlagde Ib Larsen-udvalget sin rapport. I rapporten anbefales det blandt andet, at reglerne for forrentning præciseres.

Som en del af stemmeaftalen om regulering af fjernvarmesektoren fra april 2016 besluttede vi bl.a., at reglerne for forrentning skulle justeres. Før det arbejde kunne påbegyndes, blev det dog besluttet at igangsætte en forrentningsanalyse.

Forrentningsanalysen blev offentliggjort i november 2016 og fremsendt til Folketingets Lovsekretariat. Det er denne analyses konklusioner, vi blandt andet skal drøfte på mødet i morgen.

Den gennemførte forrentningsanalyse kaster lys over de udfordringer og muligheder, der er i forhold til forrentning i fjernvarmesektoren. Analysearbejdet peger bl.a. på, at der er behov for at få ændret de nuværende forrentningsregler. Derfor besluttede regeringen som de første at tage initiativ til at lave disse regler om.

I september 2016 fremlagde regeringen konkrete initiativer, der kan ændre på de nuværende regler om forrentning. Dermed blev regeringen den første, der aktivt har taget tiltag, der har til formål at få ændret på reglerne omkring forrentning.

Jens Joel, der har indkaldt til dette samråd, har også bedt mig om at forholde mig til min rolle som minister med ansvar for den økonomiske regulering af fjernvarmesektoren.

Opsummerende kan jeg derfor sige, at siden jeg tiltrådte som minister, er der iværksat en række initiativer vedrørende den økonomiske regulering på fjernvarmeområdet.

- For det første indgik vi i april 2016 en bred politisk aftale om regulering af fjernvarmesektoren med Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Målet med aftalen er at effektivisere sektoren med 500 mio. kr. i 2020 ved at indføre en økonomisk ramme for fjernvarmeselskaberne, som løbende reduceres ved, at vi stiller effektiviseringskrav til selskaberne.

- For det andet har jeg som tidligere nævnt som minister fået gennemført en forrentningsanalyse – som er offentliggjort og fremsendt til Folketingets Lovsekretariat den 16. november 2016.
- For det tredje har regeringen peget på et betydeligt langsigtet effektiviseringspotentiale på fjernvarmeområdet og vi har også foreslået en række tiltag, der skal indfri effektiviseringspotentialet og ikke mindst ændre på de nuværende forrentningsregler.

Med disse tiltag og analyser i ryggen er det nu tid til at tage fat på at få ændret forrentningsreglerne.

Jeg har lyttet mig til, at der lader til at være bred politisk interesse i at gøre noget ved sagen. Derfor ser jeg frem til mødet i morgen i ministeriet, hvor vi skal drøfte problemstillingerne og finde løsninger sammen.

Jeg vil gerne gøre det klart for udvalget, at regeringen ønsker at få ændret de nuværende regler. Lad mig derfor kort gennemgå regeringens forslag og baggrunden for forslaget.

Målet for regeringen er at beslutte nogle regler, der er til gavn for forbrugerne. Og selvfølgelig er det til gavn for forbrugerne, at fjernvarmeselskaberne har mulighed for at investere og udvikle selskaberne.

Disse investeringer skal selskaberne selvsagt kunne få forrentet. For kapital til investeringer har en pris. Det koster penge at låne. Derfor skal selskaberne kunne dække sådanne omkostninger, hvis der også fremadrettet skal kunne investeres i nye effektive og grønne produktionsanlæg, høj forsyningssikkerhed og ny infrastruktur i sektoren.

Hovedudfordringen ved de nuværende forrentningsregler er bare, at selskaberne har mulighed for at få forrentet kapital, selvom de ikke investerer. Det indebærer derfor, at selskaberne i nogle tilfælde har mulighed for at opkræve mere forrentning hos forbrugerne end det, der skal til for at dække en normal forrentning af de faktiske investeringer. Det er ikke rimeligt.

Derfor foreslår regeringen, at indsnævre reglerne, så selskaberne fremadrettet kun skal kunne få forrentet sin investerede kapital. Det vil sige, at selskaber kun kan få forrentet den kapital, som investeres aktivt i eksempelvis fjernvarmenettet til gavn for forbrugerne.

Regeringens forslag betyder med andre ord, at selskaberne fremadrettet kun kan få forrentet deres kapital, hvis der foretages konkrete investeringer i fjernvarmenettet eller produktionsapparatet. Det skal sikre, at forbrugerne kun betaler for investeringer og forbedringer, der kommer dem selv til gavn.

Dermed undgår vi forhåbentlig fremadrettet situationer, hvor der ikke er sammenhæng mellem forbrugernes betalinger og de faktiske omkostninger i selskaberne.

Jeg vil gerne understrege, at jeg er af den overbevisning, at varmemeforbrugernes penge skal være der, hvor de gør gavn og arbejder til forbrugernes fordel.

Jeg ser det derfor som en prioritet, at vi får ændret forrentningsreglerne, så vi fremadrettet sikrer, at reglerne bliver skruet sammen på en måde, så de er til gavn for forbrugerne.

Regeringen foreslår også fremadrettet at gøre reglerne for forrentning klarere. Det skal være nemmere for Energitilsynet at administrere de nye forrentningsregler. Det vil bidrage til at nedbringe sagsbehandlingstiderne i Energitilsynet.

Endelig er der spørgsmålet, om vi kan gøre noget i forhold til de ventende ansøgninger i Energitilsynet. Her er det vurderingen, at det som udgangspunkt er tvivlsomt, om vi kan ændre reglerne med tilbagevirkende kraft. Det vil jeg også gerne drøfte nærmere på mødet i morgen.

Som sagt er det her et emne, der optager regeringen. Derfor har jeg i morgen indkaldt Folketingets energiordførere til et møde. Jeg vil indstille, at vi sætter os ned og drøfter, hvordan vi får lavet nogle bedre regler.

Regeringen vil fremlægge de konkrete løsninger i morgen i forhandlingslokalet. Det håber jeg også på at der er forståelse for.

Jeg vil gerne understrege, at jeg er af den overbevisning, at varmemeforbrugernes penge skal være der, hvor de gør gavn og arbejder til forbrugernes fordel. Det er vigtigt for mig med en regulering, der sikrer forbrugerne de lavest mulige priser.

Det glæder mig derfor, at der lader til at være en bred politisk opbakning til at få gjort noget ved de eksisterende regler og det er netop, hvad regeringen ønsker.

Jeg ser også frem til at høre, hvilke forslag partierne har til fremadrettede løsninger.

Jeg går ind til forhandlingerne med åbent sind og håber på nogle konstruktive drøftelser, så vi i fællesskab kan finde en måde at få ændret de nuværende regler.

Tak for ordet og tak for spørgsmålet, Jens Joel.